

Naturhistoriska
riksmuseet

ARTBINGO VÅRTECKEN

FÄLT BIO
LOGERNA

□ Sånglärka

□ Nässelfjäril

□ Tussilago

□ Nyckelpiga

□ Citronfjäril

□ Tofsvipa

□ Stickmygga

□ Stare

□ Stackmyra

□ Sälg

□ Bofink

□ Grävling (spår är ok)

□ Ringduva

□ Humla

□ Huggorm

□ Påfågelöga

Bilderna kommer från Fältbiologernas bok Vårtecken. © Mats Adelman och Fältbiologerna.

Spela artbingo!

Gå ut i naturen och spela artbingo med de första vårtecknen. Mars eller april brukar vara lagom för dessa djur och växter, lite beroende på var i landet man bor och om våren är sen eller tidig.

Om vårtecken

Rapportera gärna vårtecken på www.naturenskalender.se. Där kan man också se hur våren anländer i landet under året och jämföra med tidigare år. Det går också bra att rapportera djur och växter på www.artportalen.se. Boken Vårtecken, som Mats Adelmans bilder kommer ifrån, kan man bl a beställa från www.faltbiologerna.se för ungefär 50 kr. Där beskrivs fler olika vårtecken. Fältbiologerna är en natur- och miljöförening för barn och ungdomar.

Arterna på den här bingobrickan

Sånglärkan sjunger över fält och åkrar. Nästan utan uppehåll kan den drilla i skyn.

Nässelfjärilen brukar ha två generationer per år i södra Sverige. För att hinna med det vaknar den tidigt på våren.

Tussilagon är en korgblommig växt med många små blommor i varje tussilago. Honblommorna sitter i kanten och hanblommorna i mitten. Man hittar de första i sydvända dikeskanter och vägslänter.

Den sjuprickiga nyckelpigan känns igen just på sina sju prickar! Vill man lära sig fler arter har finns det en bok som heter Nyckelpigor i Sverige. Den ges ut av Entomologiska föreningen i Stockholm och Naturhistoriska riksmuseet och kan beställas för 60 kr på www.ento.se.

Citronfjärilen övervintrar i högt gräs och liknande. Nässelfjäril och påfågeloگا däremot övervintrar i uthus, på vindar, i ihåliga träd mm.

Tofsviporna flyttar modigt norrut så fort det börjar bli lite varmare. Men ofta kan det bli kallt eller snöigt igen i början på våren. Då händer det att de flyttar lite söderut en stund.

Det finns flera olika arter av stickmyggor och det är bara honorna som suger blod. Men det finns också andra sorters myggor, som inte suger blod. Så säkraste vårtecknet är kanske att se när ett myggbett blir till.

Staren häckar gärna i holkar. Man ser den lättast på någon gräsmatta eller i någon beteshage. Den promenerar raskt, medan koltrastarna oftast hoppar fram.

Stackmyra är egentligen flera olika arter i släktet skogsmyror som bygger myrstackar. De vanligaste i södra Sverige är kal skogsmyra och röd skogsmyra. På våren kommer de fram för att värma sig i solen. Sedan

går de varma myrorna ner i stacken och värmer upp även den.

Sälgen är trädet med videkissar! I videkissarna (hängena) sitter sälgens blommor. Sälgen på bilden är ett hanträd. Där kommer det gula ståndare med pollen i hängena. I honträdens hängen kommer det limegröna pistiller där pollen kan fastna.

Bofinken är Sveriges näst vanligaste fågel. Vill man lära sig hur den sjunger kan man lyssna på Naturmorgons Fågelsångektion #1. Finns på www.sr.se.

Grävlingen ligger och sover i sitt gryt under vintern, men tidigt på våren kommer den fram igen. Att se den är inte helt lätt, men man brukar kunna hitta de typiska spåren med tårna bredvid varandra på rad och med avtryck från de långa klorna. Eller tyvärr, se överkörda längs vägen.

Ringduvan är en stor duva med vitt på halsen. Lyssna efter det femstaviga lätet: ho hoo-hoo, hoo-hoo.

Humlorna man ser på våren är de humledrottningar som föddes förra året. Det är bara de som övervintrar. Gamla drottningar, hannar och arbetare dog i höstas. Nu letar de nya drottningarna efter bra ställen att börja på ett nytt humlesamhälle. Det här är en mörk jordhumla, men andra vanliga arter är stenhumla (svart med röd rumpa), åkerhumla (orangebrun) och hushumla (orangebrun och svart med vit rumpa).

Påfågeloگا har fått sitt namn efter ögonfläckarna på vingarna. Med dessa kan den skrämman småfåglar, så att den inte lika lätt blir uppäten.

Huggormar är ofta grå (hannar) eller bruna (honor) med ett zigzag-band. Men de kan också vara helt svarta. Hannarna kommer fram först och ligger ofta och solar vid en buske eller en stenmur.

De små texterna är skrivna av Didrik Vanhoenacker, jourhavande biolog på Naturhistoriska riksmuseet.